

ต้นทุน ผลตอบแทนและการพัฒนาเลือก บ้านสมบูรณ์ดี ตำบลเมืองราย อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย

นภิสรา ไธแดง

รัตนาวลี อุดใจ

ชลกร ภูกัน

นักศึกษาระดับปริญญาตรี สำนักวิชาบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ดร.กัสมมา กาซ็อน

รองศาสตราจารย์ สำนักวิชาบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

วันที่ได้รับต้นฉบับบทความ: 9 สิงหาคม 2563

วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ: 13 สิงหาคม 2563

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 30 กันยายน 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทน และเพื่อศึกษาปัจจัยและปัญหาของผู้ทอเสื่อกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาคือ ผู้ทอเสื่อ จำนวน 30 ราย การศึกษาใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ผลิตเสื่อเป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 63.33 การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 73.33 อาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 33.33 ใช้วิธีการทอเสื่อด้วยมือ มีประสบการณ์ในการทอเสื่อมากกว่า 15 ปี ร้อยละ 50.00

2. ต้นทุนในการทอเสื่อเฉลี่ยต่อ 1 ผืน เท่ากับ 336.67 บาท ซึ่งประกอบด้วย วัสดุดิบทางตรงเฉลี่ย 181.33 บาท ค่าแรงงานทางตรงเฉลี่ย 100 บาท และค่าใช้ในการผลิตเฉลี่ย 55.33 บาท ผลตอบแทนเฉลี่ยต่อผืน เท่ากับ 478.33 บาท กำไรเฉลี่ยต่อผืน เท่ากับ 141.66 บาท อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน 42.55 % อัตรากำไรสุทธิต่อยอดขายเฉลี่ย 29.61 %

3. การพัฒนาและออกแบบเสื่อ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการนำลวดลายไปใช้กับผลิตภัณฑ์ ($\bar{X}$ =4.65) รองลงมาคือด้านลวดลาย ($\bar{X}$ =4.53) ด้านโครงสร้างของเสื่อ ($\bar{X}$ =4.52) ด้านฝีมือการทอ ($\bar{X}$ =4.48) และด้านการใช้สี ($\bar{X}$ =4.27)

คำสำคัญ: ต้นทุน ผลตอบแทน การพัฒนาและออกแบบ เสื่อ

Cost of return and Reed Mat Development Somboondee House, Mengrai Sub-District, Phaya Mengrai District Chiang Rai

Napisa Raitang

Ratthanawalee Oudjai

Chonlakon Pookan

Undergraduate Students,

School of Accounting, Chaing Rai Rajabhat University

Dr. Kasama Kason

Associate Professor, School of Accounting, Chaing Rai Rajabhat University

Received: 9 August 2020

Revised: 13 August 2020

Accepted: 30 September 2020

Abstract

This research has the objective to study about costs and returns and to study factors and problems of reed mat weavers the sample used for this study was 30 reed mat weavers. The study was collected by questionnaire data.

The research results were found that:

1. The reed mat manufacturer is female. Age 51–60 years 63.33%. Education is in primary education 73.33%. General employment 33.33% uses the method of weaving mats by hand. More than 15 years of experience in weaving mats 50.00%

2. The average cost of weaving mats per piece is 336.67 baht which consists of Average direct raw material 181.33 baht, average direct labor cost of 100 baht and average cost of production 55.33 baht, average return per piece was 478.33 baht, average profit per piece was 141.66 baht, investment rate of return 42.55%. Average sales 29.61%

3. Development and design of reed mats the overall picture is very level. When considering each aspect, it was found that the side with the greatest mean was the pattern applied to the product ($\bar{x}=4.65$) followed by the pattern side ($\bar{x}=4.53$), the mat structure ($\bar{x}=4.52$), the weaving workmanship ($\bar{x}=4.48$) and the color usage ($\bar{x}=4.27$).

Keywords: Cost, Return, Development and Design, Reed mat

บทนำ

การทอเสื่อกกเป็นภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น ที่นำเอาต้นกกมาแปรรูปให้เป็นเส้นย้อมสี แล้วสานทอให้เป็นแผ่นผืน เพื่อนำมาใช้ปูลาดรองนั่งหรือนอนหรือทำธุรกรรมต่างๆ ตลอดจนทำพิธีกรรมทางศาสนาและความเชื่อเสื่อกกเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีใช้กันอยู่ทั่วไปทั้งในประเทศหรือต่างประเทศ ทั้งนี้เพราะต้นกกเป็นพืชธรรมชาติที่ขึ้นอยู่ทั่วทุกภูมิภาค และภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น ที่นำต้นกกมาแปรรูปก็มีลักษณะคล้ายกันหรือได้อิทธิพลทางความคิดจากกันและกัน ทำให้เสื่อกกถูกจัดได้ว่าเป็นปัจจัยจำเป็นอย่างหนึ่งต่อการดำรงชีวิตของผู้คนในอดีตที่มีการสืบสานภูมิปัญญาทางด้านการทอเสื่อกกนี้มายาวนาน (กิตติศักดิ์ สรชัย, 2562)

บ้านสมบูรณดี หมู่ 14 ตำบลเม็งราย อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย เป็นหมู่บ้านที่คนส่วนใหญ่อพยพมาจากภาคอีสาน มาตั้งรกรากในพื้นที่พญาเม็งรายในปัจจุบัน บ้านสมบูรณดี เป็นหมู่บ้านที่คนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ทำไร่ ทำให้มีพื้นที่สำหรับเพาะปลูกจำนวนมาก หลังฤดูการเก็บเกี่ยวทำให้มีพื้นที่ว่างจากเพาะปลูกจำนวนมาก จึงได้มีการปลูกต้นกกตามเรือกสวนไร่นา ซึ่งสมัยก่อนปู่ย่าตายายได้นำต้นกกมาทอเป็นของใช้ในครัวเรือน เช่น การทอเสื่อกกไว้สำหรับปูนั่งหรือ ปูนอน ตามประเพณีวัฒนธรรมของชาวอีสาน และใช้เป็นของฝากลูกฝากหลาน ฝากญาติพี่น้อง หรือแขกผู้มาเยือน ต่อมาได้มีการถ่ายทอดการทอเสื่อกกให้กับรุ่นลูก รุ่นหลาน และได้มีการรวมกลุ่มกันเพื่อพัฒนาฝีมือ พัฒนาลวดลายต่างๆ บนเสื่อกก ในอดีตการทอเสื่อกกนิยมทอเป็นเสื่อผืนใหญ่ ซึ่งเป็นรูปแบบที่สืบทอดกันมา แต่ปัจจุบันมีการเปลี่ยนรูปแบบจากผืนใหญ่มาเป็นผืนเล็กที่สามารถพับเก็บได้ เพื่อความสะดวกในการใช้งานและเก็บรักษา ในส่วนของลวดลายบนเสื่อกกเกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของผู้ผลิตโดยประยุกต์จากลวดลายที่สืบทอดกันมาตั้งแต่ดั้งเดิม และมีการคิดลายใหม่ขึ้นมา เพื่อให้เข้ากับยุคสมัย มีการพัฒนาลวดลายและสีสันขึ้นมาเรื่อยๆ ในปัจจุบันนิยมปลูกต้นกกไว้ในบริเวณข้างบ้าน หรือตามไร่นาพื้นที่ว่างเปล่าเพื่อใช้ประโยชน์ในงานหัตถกรรม

ด้วยเหตุที่ว่าค่าความนิยมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ไม่มีรูปแบบคงที่ ดังนั้นผู้ทำการวิจัยจึงอยากจะสนับสนุนและพัฒนาลวดลายของเสื่อกกให้ทันสมัยกับ ยุคปัจจุบันให้มากขึ้น โดยการศึกษาลวดลาย วิธีการทอเสื่อกก ในหมู่บ้านสมบูรณดี หมู่ 14 ตำบล เม็งราย อำเภอพญาเม็งราย และนำลวดลายที่ได้ทำการศึกษามาพัฒนาออกแบบลวดลายรวม เพื่อสามารถนำไปใช้ในการตกแต่งบ้านหรือพื้นที่ต่างๆ มิใช่นำไปปูนั่งหรือปูนอนเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้ยังนำลวดลายเดิมมาประยุกต์ให้มีรูปแบบที่ตรงตามความต้องการและความนิยมของตลาดปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ต้นทุนและผลตอบแทน จากการทอเสื่อกก บ้านสมบูรณ์ดี ตำบลเม็งราย อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อการพัฒนาและออกแบบลวดลายเสื่อกก บ้านสมบูรณ์ดี ตำบลเม็งราย อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องต้นทุน ผลตอบแทนและการพัฒนาเสื่อกก บ้านสมบูรณ์ดี ตำบลเม็งราย อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย ได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับต้นทุน

แนวคิดเกี่ยวกับผลตอบแทน

แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบ

ต้นทุน (Cost) หมายถึง มูลค่าของทรัพยากรที่ต้องใช้ประโยชน์ไปเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ เช่น ต้นทุนของวัตถุดิบและแรงงานที่เกิดขึ้นเพื่อผลิตสินค้าหรือบริการ เป็นต้น (อัจฉรา กลิ่นจันทร์, 2557) ส่วนประกอบของต้นทุนที่ใช้ในการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด (Cost of a Manufactured Product) ประกอบด้วยวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิต

1) วัตถุดิบทางตรง (Direct Materials) หมายถึง วัตถุดิบหลักที่ใช้ในการผลิตและสามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่าใช้ในการผลิตสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่ง ในปริมาณและต้นทุนเท่าใดรวมทั้งจัดเป็นวัตถุดิบส่วนใหญ่ที่ใช้ในการผลิตสินค้าชนิดนั้น ๆ

2) ค่าแรงงานทางตรง (Direct Labor) หมายถึง ค่าแรงงานต่าง ๆ ที่จ่ายให้แก่คนงาน หรือลูกจ้างที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการผลิตสินค้าสำเร็จรูปโดยตรงรวมทั้งเป็นค่าแรงงานที่มีจำนวนมากเมื่อเทียบกับค่าแรงงานทางอ้อมในการผลิตสินค้าหน่วยหนึ่ง ๆ และจัดเป็นค่าแรงงานส่วนสำคัญในการแปรรูปวัตถุดิบให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป

3) ค่าใช้จ่ายการผลิต (Manufacturing Overhead) หมายถึง แหล่งรวบรวมค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้า ซึ่งนอกเหนือจากวัตถุดิบทางตรงค่าแรงงานทางตรงเช่น วัตถุดิบทางอ้อม ค่าแรงงานทางอ้อม ค่าใช้จ่ายในการผลิตทางอ้อมอื่น ๆ

ผลตอบแทน (Return on Investment) การแสดงผลการดำเนินงานของธุรกิจสำหรับช่วงเวลาหนึ่งการวิเคราะห์รายละเอียดของแต่ละรายการที่สำคัญ ๆ ในงบกำไรขาดทุนเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เนื่องจากความสำเร็จของธุรกิจในระยะยาวขึ้นอยู่กับกำไรที่ธุรกิจนั้นทำมาหารายการสำคัญในงบกำไรขาดทุน ถ้า

เราย้อนกลับไปดูงบกำไรขาดทุนจะสังเกตเห็นว่ามีรายการสำคัญ ๆ ดังนี้ คือ ยอดขาย ต้นทุนขาย กำไรขาดทุน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน กำไรจากการดำเนินงาน และกำไรสุทธิ (กัญญา จันทนะชาติ, 2563)

การออกแบบ หมายถึง การสร้างความแตกต่างให้กับผลิตภัณฑ์ที่ผลิต เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน ดังนั้น รูปแบบการออกแบบจึงขึ้นอยู่กับความต้องการลูกค้า หากออกแบบผลิตภัณฑ์และนำเข้าสู่ท้องตลาดโดยตรง ภายใต้ brand name หรือเป็นการสร้างผลิตภัณฑ์ตามความต้องการเฉพาะของลูกค้า แต่ละรายขั้นตอนการออกแบบ ทำการค้นหาคำคิดต่างๆ ที่เป็นไปได้ และมองหาเส้นทางที่จะขายผลิตภัณฑ์นั้น ซึ่งแหล่งที่มาของแนวความคิด อาจมาจาก ลูกค้า พิจารณาเลือกความคิดที่เหมาะสมที่สุด โดยการประเมินโอกาสทางการตลาด (Evaluating Opportunities) ทำการ พิจารณาตลาดเป้าหมาย ขนาดของตลาด ยอดขาย การแข่งขัน รายได้ ต้นทุน กำไร การพัฒนาแนวความคิด (Concept Development) โดยการสร้างความคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นกับผู้บริโภค ทำการระบุว่าใครเป็นผู้ใช้ ผลิตภัณฑ์มีคุณค่าอะไร ตลาดเป้าหมาย ขนาดของตลาด โครงสร้างของตลาด การวางตำแหน่งทางการตลาด กำหนดส่วนประสมทางการตลาด (4 P's) พยากรณ์ยอดขาย กำหนดเป้าหมายกำไร ส่วนครองตลาด ประเมินการยอดขาย ต้นทุน กำไร พิจารณาภารกิจหลัก นโยบาย วัตถุประสงค์ของกิจการ การออกผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีความคุ้มค่าหรือไม่ จัดทำแผนการตลาด โดยเหมือนแผนการตลาดจริง แต่จำกัดขอบเขตให้แคบลง ทดลองนำผลิตภัณฑ์เข้าสู่ตลาดที่กำหนดไว้สำหรับทดสอบ โดยพิจารณาถึง กลุ่มลูกค้าเป้าหมายให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายจริง สภาพการแข่งขันและอิทธิพลของคู่แข่ง ระยะเวลาที่ทดสอบตลาด หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบตลาดมาใช้ปรับแผนการตลาด ก่อนการนำผลิตภัณฑ์ออกจำหน่ายในตลาดจริง ตัดสินใจเวลาที่จะเริ่มนำผลิตภัณฑ์ใหม่ออกสู่ตลาด สถานที่ทางภูมิศาสตร์: ตลาดระดับท้องถิ่น ตลาดระดับประเทศ หรือตลาดระหว่างประเทศ รวมทั้งแผนการขยายตลาด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เทพิญา แก้ววรสูตร (2554) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาตลาดและออกแบบผลิตภัณฑ์จากการทอถัก กรณีศึกษา บ้านหนองนกหอ จังหวัดอำนาจเจริญ พบว่า การพัฒนาและออกแบบเลือกควรคำนึงถึงด้านเอกลักษณ์ท้องถิ่นเพราะวิถีชีวิตหรือวัฒนธรรมแต่ละภูมิภาคต่างกัน จึงควรพัฒนาการทอเลือกด้านสี ลวดลาย ศึกษาเทคนิคการทอตลาดและวัสดุที่มีในท้องถิ่น เพื่อใช้ในการทอร่วมกับวัสดุต้นกกที่มีในท้องถิ่น นำมาทดลองทอและขบวนการทอเลือก การย้อมสี และการแปรรูปเลือกที่แตกต่างจากตลาดทั่วไป ด้วยการศึกษาผลิตภัณฑ์ที่ทำจากกกในท้องตลาดที่มีอยู่ในประเทศไทย เพื่อสามารถสร้างผลิตภัณฑ์และสร้างรายได้ให้กับชุมชน รวมถึงตรงกับความต้องการของผู้บริโภค

มาลีรัตน์ สาผิว (2563) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการทอเลือกลายธรรมชาติแบบพับขนาด 200x200 ซม. ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านแพ่ง หมู่ที่ 11 ตำบล

บ้านแพง อำเภอโกสัมพีนัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านแพงเป็นเพศหญิง มีอายุ 41 – 60 ปีมีระดับประถมศึกษา มีสถานภาพสมรส มีประสบการณ์ทอเสื่อกก มากกว่า 15 ปี ได้รับความรู้และเทคนิคการทอเสื่อกกจากพ่อและแม่ และมีการจัดจำหน่ายผ่านกลุ่มผู้ผลิตเป็นสมาชิก การผลิตเสื่อกกมีต้นทุนเฉลี่ย 244.60 บาทต่อผืน มีรายได้จากการขายเฉลี่ย 350 บาทต่อผืน มีกำไรจากการขายปลีกเสื่อกก 105 บาทต่อผืน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการผลิตเสื่อกก มากที่สุดคือ ด้านวัตถุดิบ

กัญญา จันทนะชาติ (2563) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตผ้าไหมมัดหมี่ : กรณีศึกษา บ้านเชียงยืน ตำบลเชียงยืน อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ผลการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตของผ้าไหมมัดหมี่ พบว่า กลุ่มที่ 1 ผู้ผลิตเองทุกกระบวนการมีต้นทุนรวมที่ใช้ในการผลิตผ้าไหมมัดหมี่เฉลี่ย/เดือน จำนวน 42,602.10 บาท โดยแยกเป็นค่าวัตถุดิบทางตรง 3,540 บาท ค่าแรงงานทางตรง 35,100 บาท ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร 3,325 บาท และค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่ 637.10 บาท กลุ่มที่ 2 ผู้ผลิตใช้ด้ายสำเร็จรูปในการผลิตผ้าไหมมัดหมี่ มีต้นทุนรวมที่ใช้ในการผลิตผ้าไหมมัดหมี่เฉลี่ย/เดือน จำนวน 88,769.35 บาท โดยแยกเป็นค่าวัตถุดิบทางตรง 60,540 บาท ค่าแรงงานทางตรง 24,400 บาท ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร 3,740 บาท และค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่ 489.35 บาท ผลการวิเคราะห์ผลตอบแทนของผ้าไหมมัดหมี่ พบว่า กลุ่มที่ 1 ผู้ผลิตเองทุกกระบวนการมีรายได้จากการขายผ้าไหมมัดหมี่เฉลี่ย/เดือน จำนวน 105,000 บาท ส่งผลให้มีกำไรสุทธิเท่ากับ 62,397.90 บาท และกลุ่มที่ 2 ผู้ผลิตใช้ด้ายสำเร็จรูปในการผลิตผ้าไหมมัดหมี่ มีรายได้จากการขายผ้าไหมมัดหมี่เฉลี่ย/เดือน จำนวน 105,000 บาท ส่งผลให้มีกำไรสุทธิเท่ากับ 16,230.65 บาท

วิธีการศึกษา

การศึกษาต้นทุน ผลตอบแทนและการพัฒนาเสื่อกก บ้านสมบุญดี ตำบลเม็งราย อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย มีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ สมาชิกกลุ่มทอเสื่อกกบ้านสมบุญดี บ้านสมบุญดี ตำบลเม็งราย อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย จำนวน 30 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ สมาชิกกลุ่มทอเสื่อกกบ้านสมบุญดี บ้านสมบุญดี ตำบลเม็งราย อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย จำนวน 30 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างเฉพาะเจาะจง โดยพิจารณาและเห็นว่าวิธีการผลิตของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกนั้นไม่แตกต่างกัน

2. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับเสื่อกก การออกแบบและพัฒนาเสื่อกก รวมถึงต้นทุนและค่าใช้จ่ายของการผลิตเสื่อกกจากสมาชิกกลุ่มทอเสื่อกกบ้านสมบูรณ์ดี โดยการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม สมาชิกกลุ่มทอเสื่อกกบ้านสมบูรณ์ดี บ้านสมบูรณ์ดี ตำบลเม็งราย อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย

2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ ได้จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่อการทำวิจัย ทั้งข้อมูลจากเว็บไซต์ เอกสาร บทความ ผลการวิจัยผ่านปฏิกิริยาชนเผ่าที่เผยแพร่จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์เสื่อกก บ้านสมบูรณ์ดี ตำบลเม็งราย อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย และเพื่อให้ทราบถึงความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์เสื่อกก ที่คณะผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาและออกแบบขึ้นมา แบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมา แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ต้นทุนและผลตอบแทนในการทอเสื่อกก

ส่วนที่ 3 การประเมินความพึงพอใจของการพัฒนาและออกแบบเสื่อกก

4. การจัดทำข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ต้นทุน ผลตอบแทน และการพัฒนาออกแบบ โดยใช้สถิติรูปแบบการบรรยายเชิงพรรณนา

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยใช้เทคนิคการวิเคราะห์สถิติเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยแสดงเป็นค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ

ผลการศึกษา

จากการศึกษาต้นทุน ผลตอบแทนและการพัฒนาเสื่อกก บ้านสมบูรณ์ดี ตำบลเม็งราย อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนใหญ่ มีช่วงอายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 63.33 รองลงมา มีช่วงอายุระหว่าง 61 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 20.00 และระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.67 มีระดับการศึกษาประถม คิดเป็นร้อยละ 73.33 รองลงมา ระดับการศึกษามัธยมต้น คิดเป็นร้อยละ 16.67 และ

ระดับการศึกษาไม่มีการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 10.00 ส่วนใหญ่อาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือ อาชีพแม่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 26.67 อาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 20.00 และค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 13 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทอเสื่อมากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ ประสบการณ์ในการทอเสื่อ 11 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.00 และประสบการณ์ในการทอเสื่อ 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.00

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนในการทอเสื่อกก

ตารางที่ 1 แสดงต้นทุนผลิตภัณฑ์ในการทอเสื่อกก

ผลิตภัณฑ์	วัตถุดิบทางตรง เฉลี่ย (บาทต่อผืน)	ค่าแรงงาน (บาทต่อ ผืน)	ค่าใช้จ่ายในการ ผลิต	ต้นทุนผลิตภัณฑ์เฉลี่ย (บาทต่อผืน)
เสื่อกก	181.33	100	55.33	336.67

จากตารางที่ 1 พบว่า ต้นทุนในการทอเสื่อเฉลี่ยต่อ 1 ผืน เท่ากับ 336.67 บาท ซึ่งประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรงเฉลี่ย 181.33 บาท ค่าแรงงานทางตรงเฉลี่ย 100 บาท และค่าใช้จ่ายในการผลิตเฉลี่ย 55.33 บาท

ตารางที่ 2 แสดงผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์ในการทอเสื่อกก

ผลิตภัณฑ์	ผลตอบแทน (บาทต่อผืน)	ต้นทุนผลิตภัณฑ์ (บาทต่อผืน)	กำไร (บาทต่อผืน)
เสื่อกก	478.33	333.67	144.66

จากตารางที่ 2 พบว่าผลตอบแทนเฉลี่ยต่อผืน เท่ากับ 478.33 บาท กำไรเฉลี่ยต่อผืน เท่ากับ 141.66 บาท กำไรสุทธิต่อผืนเท่ากับ 144.66 บาท อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน 42.55 % อัตรากำไรสุทธิต่อยอดขายเฉลี่ย 29.61 %

3. การประเมินการพัฒนาและออกแบบของเสื้อก

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจด้านการพัฒนาและออกแบบลวดลายผลิตภัณฑ์เสื้อกในภาพรวม

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการนำลวดลายไปใช้กับผลิตภัณฑ์	4.65	1.87	มากที่สุด
1.1 ลวดลายมีความน่าสนใจในการนำไปตกแต่งบนผลิตภัณฑ์สมัยใหม่ที่ไม่ใช่ของชุมชน	4.70	1.01	มากที่สุด
1.2 ลวดลายมีความเหมาะสมในการนำไปตกแต่งในผลิตภัณฑ์ของชุมชน	4.60	2.17	มากที่สุด
2. ด้านลวดลาย	4.53	1.01	มากที่สุด
2.1 ลวดลายมีขนาดเหมาะสม	4.67	1.00	มากที่สุด
2.2 ลวดลายมีความประณีต สวยงาม	4.60	1.02	มากที่สุด
2.3 ลวดลายมีความสม่ำเสมอ ไม่ขาดช่วง	4.33	1.03	มาก
3. ด้านโครงสร้างของเสื้อ	4.52	1.00	มากที่สุด
3.1 การวางลวดลายเหมาะสมไม่หนักไปทางใดทางหนึ่งและออกแบบชิ้นงานได้สวยงามและทันสมัย	4.57	1.01	มากที่สุด
3.2 ความงามด้านการผสมลวดลาย	4.43	1.05	มาก
4. ด้านฝีมือการทอ	4.48	1.20	มาก
4.1 ความต่อเนื่องในการเปลี่ยนสีของลายเสื้อ	4.54	1.00	มากที่สุด
4.2 การลงน้ำหนักมือในการทอเสื้อ	4.43	1.12	มาก
5. ด้านการใช้สี	4.27	1.02	มาก
5.1 การออกแบบสีที่ใช้กับหนึ่งลวดลายดูเข้ากันมีการตัดกันเพื่อเพิ่มความสวยงาม	4.77	1.16	มากที่สุด
5.2 การใช้สีให้ความรู้สึกที่ร้อนแรง	4.73	1.03	มากที่สุด
5.3 สีสดใส	4.70	1.00	มากที่สุด
รวม	4.49		มาก

จากตารางที่ 3 พบว่าการพัฒนาและออกแบบเสื้อก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านการนำลวดลายไปใช้กับผลิตภัณฑ์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.65$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ลวดลายมีความน่าสนใจในการนำไปตกแต่งบนผลิตภัณฑ์สมัยใหม่ที่ไม่ใช่ของชุมชน ($\bar{X}=4.70$) รองลงมาคือ ลวดลายมีความเหมาะสมในการนำไปตกแต่งในผลิตภัณฑ์ของชุมชน ($\bar{X}=4.60$) ด้านลวดลาย ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ลวดลายมีขนาดเหมาะสม ($\bar{X}=4.67$)

รองลงมาคือ ลวดลายมีความประณีต สวยงาม ($\bar{X}=4.60$) และลวดลายมีความสม่ำเสมอ ไม่ขาดช่วง ($\bar{X}=4.33$) ด้านโครงสร้างของเสือ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.52$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การวางลวดลายเหมาะสมไม่หนักไปทางใดทางหนึ่ง และออกแบบชิ้นงานได้สวยงามและทันสมัย ($\bar{X}=4.57$) รองลงมาคือ ความงามด้านการผสมลวดลาย ($\bar{X}=4.43$) ด้านฝีมือการทอ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.48$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความต่อเนื่องในการเปลี่ยนสีของลายเสือ ($\bar{X}=4.54$) รองลงมาคือ การลงน้ำหนักมือในการทอเสือ ($\bar{X}=4.43$) และด้านการใช้สี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.27$) เพื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การออกแบบสีที่ใช้กับหนึ่งลวดลายดูเข้ากัน มีการตัดกันเพื่อเพิ่มความสวยงาม ($\bar{X}=4.77$) รองลงมาคือ การใช้สีให้ความรู้สึกร้อนแรง ($\bar{X}=4.73$) และสีสดใส ($\bar{X}=4.70$)

อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

อภิปรายผล

จากการศึกษาต้นทุน ผลตอบแทนและการพัฒนาเสื้อกก บ้านสมบุญรดี ตำบลเม็งราย อำเภอกงเม็งราย จังหวัดเชียงราย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ต้นทุนและผลตอบแทนในการทอเสื้อกก พบว่า ต้นทุนในการทอเสื้อเฉลี่ยต่อ 1 ผืน เท่ากับ 336.67 บาท ซึ่งประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรงเฉลี่ย 181.33 บาท ค่าแรงงานทางตรงเฉลี่ย 100 บาท และค่าใช้ในการผลิตเฉลี่ย 55.33 บาทผลตอบแทนเฉลี่ยต่อผืน เท่ากับ 478.33 บาท กำไรเฉลี่ยต่อผืน เท่ากับ 141.66 บาท อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน 42.55 % อัตรากำไรสุทธิต่อผืนเฉลี่ย 29.61 % ซึ่งสอดคล้องกับมาลีรัตน์ สามีว (2563) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการทอเสื้อกกลายธรรมชาติแบบพับขนาด 200x200 ซม. ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านแพง หมู่ที่ 11 ตำบลบ้านแพง อำเภอกงเม็งราย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า การผลิตเสื้อกกมีต้นทุนเฉลี่ย 244.60 บาทต่อผืน มีรายได้จากการขายเฉลี่ย 350 บาทต่อผืน มีกำไรจากการขายปลีกเสื้อกก 105 บาทต่อผืน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการผลิตเสื้อกก มากที่สุดคือ ด้านวัตถุดิบ

2. การพัฒนาและออกแบบเสื้อกก ยังคงลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นไว้ และได้พัฒนาในหลายๆ ด้าน เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค เช่น ด้านลวดลาย ด้านโครงสร้างของเสื้อ ด้านการใช้สี เป็นต้น ซึ่งผู้ผลิตได้ประเมินให้คะแนน จากการพัฒนาด้านลวดลายและสีสันทันให้เกิดรูปทรงใหม่ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการนำลวดลายไปใช้กับผลิตภัณฑ์ ($\bar{X}=4.65$) รองลงมาคือด้านลวดลาย ($\bar{X}=4.53$) ด้านโครงสร้างของเสื้อ ($\bar{X}=4.52$) ด้านฝีมือการทอ

($\bar{X}=4.48$) และด้านการใช้สี ($\bar{X}=4.27$) ซึ่งสอดคล้องกับเทพิณ แก้วรสสุตร (2554) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาตลาดและออกแบบผลิตภัณฑ์จากการทอ กนกศึกษา บ้านหนองนกหอ จังหวัดอำนาจเจริญ พบว่า การพัฒนาและออกแบบเสื้อกศกรคำนึงถึงด้านเอกลักษณ์ท้องถิ่นเพราะวิถีชีวิตหรือวัฒนธรรมแต่ละภูมิภาคต่างกัน จึงควรพัฒนาการทอเสื้อกศกรด้านสี ลวดลาย ศึกษาเทคนิคการทอลวดลายและวัสดุที่มีในท้องถิ่น เพื่อใช้ในการทอร่วมกับวัสดุต้นกกที่มีในท้องถิ่น นำมาทดลองทอและขบวนการทอเสื้อก การย้อมสี และการแปรรูปเสื้อกศกรที่แตกต่างจากตลาดทั่วไป ด้วยการศึกษาผลิตภัณฑ์ที่ทำจากกกในท้องตลาดที่มีอยู่ในประเทศไทย เพื่อสามารถสร้างผลิตภัณฑ์และสร้างรายได้ให้กับชุมชน รวมถึงตรงกับความต้องการของผู้บริโภค

ข้อเสนอแนะ

จากผลการต้นทุน ผลตอบแทนและการพัฒนาเสื้อก บ้านสมบูรณ์ดี ตำบลเม็งราย อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 ผู้ผลิตส่วนใหญ่ใช้การทอด้วยสีที่ไม่ค่อยสดใส และต้นกกแห้งนั้นต้องทำการย้อมสีเพราะถึงจะทำการนำมาทอเสื้อได้ ซึ่งทำให้เกิดความซ้ำเดิมๆ ดังนั้นผู้ผลิตควรศึกษาและทดลองใช้สีย้อมของเสื้อทอ

1.2 ผู้ผลิตมีการทอเสื้อที่รูปแบบคล้ายคลึงกันและการออกแบบลวดลายใหม่ค่อนข้างน้อย ดังนั้นหน่วยงานเกี่ยวข้องควรเข้าไปให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการออกแบบลวดลายด้วยสีสันทันใหม่ที่หลากหลายสวยงามมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาแนวทางในการนำเสื้อกไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่น

2.2 ศึกษาความต้องการของตลาด ณ ขณะนั้น เพื่อจะได้นำมาพัฒนาออกแบบลวดลายให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค และผลิตภัณฑ์ของหมู่บ้านจะได้มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กิตติศักดิ์ สรชัย. (2562 มิถุนายน 13). การทอเสื้อก. แหล่งที่มา

http://www.nakam.ac.th/nkw/index.php?option=com_content&view=featured

&Itemid=101

กาญญา จันทะชาติ. (2563). การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตผ้าไหมมัดหมี่ : กรณีศึกษา บ้านเชียงยืน ตำบลเชียงยืน อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. หลักสูตรบัญชีบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

เทพิญา แก้ววรสูตร. (2554). การพัฒนาตลาดและออกแบบผลิตภัณฑ์จากการทอกก กรณีศึกษาบ้าน
หนองนกหอ จังหวัดอำนาจเจริญ.วิทยานิพนธ์.คณะศิลปประยุกต์และการออกแบบ มหาวิทยาลัย
อุบลราชธานี.

มาลีรัตน์ สาพิว. (2563). วิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการทอเสื่อกลายธรรมชาติแบบพับขนาด
200x200 ซม. ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านแพงหมู่ที่ 11 ตำบลบ้านแพง อำเภอโกสุมพิสัย
จังหวัดมหาสารคาม.สาขาวิชาการบัญชี.มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

อัจฉรา กลิ่นจันทร์ . (2557). การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกข้าวอินทรีย์ในจังหวัด
เพชรบูรณ์. เพชรบูรณ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ สถาบันวิจัยและพัฒนา.